

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1888/2019
15.11.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Бранка Станића, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији су пуномоћници Милан Петровић, Тања Савић и Аца Савовић, адвокати из ..., против туженог АД за ... "ББ" ..., одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3668/18 од 13.03.2019. године, у седници одржаној 15.11.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 3668/18 од 13.03.2019. године, тако што се ОДБИЈА жалба туженог и потврђује пресуда Основног суда у Вршцу П1 161/17 од 12.06.2018. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу на име трошкова ревизијског поступка исплати 28.708,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема ове пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Вршцу П1 161/17 од 12.06.2018. године, усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да му на име неисплаћене накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора за период од септембра 2015. године, закључно са мартом 2017. године, исплати износе ближе означене у изреци са припадајућом законском затезном каматом и трошкове поступка од 84.500,00 динара, са каматом од извршности до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3668/18 од 13.03.2019. године, преиначена је првостепена пресуда тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца. Преиначено је и решење о трошковима поступка тако што је одбијен захтев тужиоца за накнаду трошкова у износу од 84.500,00 динара, са каматом од извршности до исплате. Тужилац је обавезан да туженом на име трошкова другостепеног поступка исплати 27.304,42 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, на основу члана 403. став 2. тачка 2. и 404. ЗПП.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408., у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11... 55/2014) и нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2.ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је запослен код туженог на неодређено време у организационој јединици у Вештачењем ради утврђивања да ли је тужиоцу за спорни период обрачунат и исплаћен топли оброк и регрес констатовано је, на основу увида у обрачунске листе тужиоца, да је тужени обрачунавао и исплаћивао основну зараду тужиоцу по вредности једног радног часа, у складу са чланом 5. и 6. Анекса Колективног уговора, с тим да тужени накнаду на име топлог obroка и регреса није приказао одвојено од основне зараде у обрачунским листама тужиоца, па је вештак за спорни период обрачун извршио на основу члана 32. Општег колективног уговора.

Првостепени суд је усвојио захтев за исплату накнаде регреса за годишњи одмор и накнаде трошкова исхране у утврђеној висини на основу члана 118. тач. 5. и 6. Закона о раду, уз образложење да је у недостатку конкретне регулативе, суд прихватио обрачун накнада за исхрану и регрес према висини одређеној ранијим Колективним уговором (Сл. Гласник РС бр.37/95 и 7/00) јер тужени на коме је терет доказивања, није доказао да је вршио обрачун и исплату по том основу.

Побијаном одлуком преиначена је првостепена пресуда и одбијен тужбени захтев за исплату накнаде регреса за годишњи одмор и накнаде трошкова исхране у току рада, уз закључак суда да су тужиоцу ови трошкови исплаћени правилно, кроз цену рада, а према општим актима туженог. Из образложења другостепене одлуке произлази да када је у општем акту послодавца прописано да се у цену радног часа урачунава и вредност по основу регреса и додатка за исхрану у току рада, тада запослени, не може остварити накнаду ових трошкова јер је то право остварио кроз вредност обрачунатих и исплаћених часова рада. Када уговор о раду и Колективни уговор не утврђују висину накнаде ових трошкова већ се као овде општим актом одређују, да се они урачунавају у цену радног сата, по оцени другостепеног суда запослени не може са успехом потраживати посебну исплату новчаних износа из ових основа јер нема одговарајућег Колективног уговора као општег акта, тј. као инструмента за њихову конкретну реализацију. Општи колективни уговор је престао да важи 24.09.2005. године, истеком рока од шест месеци од ступања на снагу Закона о раду из 2005. године на основу члана 284. став 2. Закона о раду, а примена Општег колективног уговора у погледу ових права предвиђени чланом 32. алинеја 6. и 7. привремено је одложено у складу са споразумом о развоју социјалног дијалога којим је одређено да ће датум почетка његове примене бити одређен посебним анексом Општег колективног уговора (чл. 1. и 2. анекса 2 Општег колективног уговора) који у међувремену није закључен.

Становиште другостепеног суда није правилно.

Законом о раду прописано је право запосленог на накнаду трошкова у вези са радом, а Законом о изменама и допунама Закона о раду (“Службени гласник РС” бр.61/05), који се примењује од 01.01.2006. године, поново је прописано и право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора (члан 118. тачка 1, 5. и 6.), а мора бити исказана у обрачунској листи за све запослене. При том, висина трошкова на име регреса за годишњи одмор и на име трошкова исхране у току рада, мора бити одређена линеарно за све запослене, односно ови трошкови морају бити исплаћени свим запосленима у истом износу, без обзира на стручну спрему, звање и радно место. Почев од 01.01.2006. године послодавцима је остављена могућност да својим актима о расподели зараде могу уговорити мањи или већи износ регреса и топлог obroка, од онога који је предвиђен Општим колективним уговором и Законом о раду, али само уколико су донели Одлуку којом су предвидели висину регреса и топлог obroка. Међутим у конкретном случају тужени у току поступка није доставио такву одлуку суду, као ни судском вештаку ради израде налаза и мишљења, из чега се основано може закључити да исту није ни донео. Имајући ово у виду, не може се прихватити ни навод туженог, као ни закључак другостепеног суда, да су запосленима, па и тужиоцу, ови трошкови исплаћени кроз висину цене рада, с обзиром да тужени није могао да се изјасни о њиховој висини, нити је износ накнаде за регрес и топли оброк исказао у платној листи запослених (па и тужиоца), како је то прописано чланом 105. став 1. и чланом 121. став 1. Закона о раду. На основу изнетог, произлази закључак да је тужени, у погледу исплате наведених накнада, цитиране законске одредбе примењивао на штету тужиоца.

У конкретном случају однос зарада и осталих примања које улазе у зараду, није утврђен Посебним колективним уговором ни уговором о раду, па последице таквог нејасног општег акта не сме да трпи запослени, због чега је правилан став првостепеног суда да то право тужиоцу треба признати. Из свих истакнутих разлога, а имајући у виду и да тужени, на кога пада терет доказивања, није до закључења главне расправе извршио прецизирање и раздвајање регреса и топлог obroка у структури зараде, правилно је тужбени захтев од стране првостепеног суда усвојен.

Висина регреса и топлог obroка може бити утврђена вештачењем на основу параметара из ранијих општих аката по основу законске или судске аналогије, као и на основу слободне оцене без вештачења ако се новчана обавеза не може утврди односно може се утврди са несразмерним тешкоћама (члан 232. ЗПП).

На основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Како је тужилац успео са ревизијом, тужени је дужан да му надокнади трошкове ревизијског поступка у износу од 28.708,00 динара који се односе на састав ревизије у износу од 12.000,00 динара на основу тарифног броја 13. Тарифе о наградама и накнадама за рад адвоката („Службени гласник РС“ број 121/12), као и трошкове судских такси на ревизију у износу од 6.683,00 динара и на ревизијску одлуку у износу од 10.025,00 динара према тарифном броју 1. Таксене тарифе Закона о судским таксама („Службени гласник РС“ број 28/94...106/15).

Трошкови поступка су одмерени на основу члана 153. став 1, 154. и 163. и 165. став 2. Закона о парничном поступку.

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац,с.р.**

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић